

A BCE NKMDI MŰHELYEIBŐL...

A doktori képzésben a „nemzetközi kapcsolatok” tudományterületen megalakulása, azaz 1993 óta egyetlenként a BCE Nemzetközi Kapcsolatok Multidiszciplináris Doktori Iskolája (NKMDI) van jelen Magyarországon. A doktori iskola munkájában meghatározóan a Társadalomtudományi és Nemzetközi Kapcsolatok Kar három intézete, a Nemzetközi Tanulmányok Intézet, a Világgazdasági Intézet, valamint a Gazdaságföldrajz, Geoökonómia és Fenntartható Fejlődés Intézet vesznek részt.

Az iskolát alapítóként Szentés Tamás akadémikus, a Világgazdasági Intézet (VGI) professor emeritusa jegyezte, majd a vezetői székben őt előbb Palánkai Tibor akadémikus, professor emeritus (VGI), később pedig Rostoványi Zsolt DSc, rector emeritus (Nemzetközi Tanulmányok Intézet, NTI) követte. Az iskola továbbá olyan nagyhatású tudósokat tudhat jelenleg is oktatói, kutatói – és törzstagjai – között, mint Simai Mihály akadémikus (a VGI professor emeritusa), Békés Csaba DSc (NTI), Bod Péter Ákos DSc (Gazdaságpolitika Tanszék), Gedeon Péter CSc (Összehasonlító és Intézményi Gazdaságtan Tanszék), Kiss J. László CSc (NTI) valamint Magas István DSc (VGI).

Az iskola már nevében is jelzi irányultságát és módszertani sokszínűségét, egyértelműen megkülönböztetve magát a többi hazai társadalomtudományi doktori képzéstől. Az iskola három alprogrammal működik és kétféle végzettséget kínál: „világgazdasági” alprogramja révén közgazdaság-tudományokban lehet doktori fokozatot szerezni,¹ míg „nemzetközi és biztonságpolitikai tanulmányok”, valamint „geopolitika” alprogramjaiban politikatudományokban ad ki doktori oklevelet az iskola. A képzés nyelve immár negyedik esztendeje angol, így a felvett hallgatók egy jelentős hányada külföldi országokból érkezik. 2017 óta, amikor is az iskola elindította harmadik alprogramját („geopolitika”), az induló évfolyamok létszáma rendre 20 fő fölé emelkedett, amivel az NKMDI 2018. szeptemberére az egyetem legnagyobb doktori iskolájává nőtte ki magát, megelőzve a korábban az első helyét stabilan tartó Gazdálkodástani Doktori Iskolát is.

2016. szeptemberétől új rendszerben szerveződik meg a hazai doktori képzés, így az NKMDI képzési programja is jelentős mértékben megújult. A képzési idő nyolc félévre módosult úgy, hogy az első négy félév ún. „képzési és kutatási” szakaszát a második négy féléves időszak ún. „kutatási és disszertáció-írási” szakasza követi. A törvényalkotó szándéka egyértelmű volt: a sikeres védések ösztönzése viszonylag rövid időn belül. Ehhez pedig a korábbi 2–3 éves tanulmányi szakasz, majd az azt követő nem ritkán 5–8 éves disszertáció-írási szakasz helyett egy sokkal intenzívebb, a kutatást és disszertáció-írást a fókuszba állító képzési struktúra kialakítására volt szükség. E váltás részeként erősödött az az igény is, hogy hallgatóink már a képzés viszonylag korai szakaszában intenzív kutatásokba fogjanak választott területükön és az abból születő

1 A doktori.hu adatbázisa szerint a Magyarországon megítélt közgazdaság-tudományi doktori fokozatok mintegy hatodát (!) adja a BCE Nemzetközi Kapcsolatok Multidiszciplináris Doktori Iskolája.

eredményeket – a témavezetők, illetve az érintett intézetek oktatóinak módszertani útmutatása mellett – tudományos közleményekben adják közre.²

A *Köz-gazdaság* lapjain most közreadott tanulmányok e folyamatot segítik; lehetővé téve a hallgatók számára, hogy kutatási eredményeikről olyan lektorált folyóiratban adjanak számot, aminek minőségét az MTA is elismeri. A doktori iskola multidiszciplináris jellegének megfelelően a kötetben megjelent tanulmányok nem csak témájukat tekintve sokfélék, hanem az alkalmazott vizsgálati módszerek vonatkozásában is. A sokszínűség jegyében kapott helyet erősödő unióellenesség (Hargitai Tibor), a közösségi finanszírozás (Balogh Ádám), a feltörekvő gazdaságok válság utáni helyzetelemzése (Sztanó Gábor), az olaj szerepe Irak fejlődésében és konfliktusaiban (Joan Miguel Tejedor-Estupiñan), a V4 államok vasúti együttműködése (Tóth Bálint László), a környezeti-gazdasági számvitel (Kovács Antal), az EU és Vietnám szabadkereskedelmi egyezménye (Nguyen Trinh Thanh Nguyen), az európai migrációs krízis (Sebastian Paul).

Benczes István³

² Az új rendszerben a hallgatók a második év végén ún. komplexvizsgát tesznek, melynek feltétele az előírt számú publikációs kredit megszerzése.

³ intézetigazgató, egyetemi tanár, Világgazdasági Intézet, Budapesti Corvinus Egyetem, Nemzetközi Kapcsolatok Multidiszciplináris Doktori Iskola Világgazdasági alprogramjának vezetője